

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра міжнародних відносин і аудиту

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

Методичні рекомендації до проходження практики

**для студентів освітньої програми бакалавра
«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
спеціальності 291 Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії**

Дніпро
НТУ «ДП»

2021

Пашков В. О.

Навчальна практика. Методичні рекомендації до проходження практики для студентів освітньої програми бакалавра «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії [Електронний ресурс] / В. О. Пашков; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Електрон. текст. дані. – Дніпро: НТУ «ДП», 2021. – 16 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-R). – систем. вимоги: Pentium – П/300; 64 Mb ram; Microsoft Windows XP; 60 Mb вільного простору; NET Framework 2.0. – Назва з етикетки диска.

Автор:

В.О. Пашков, канд. політ. наук, доц.

Рекомендовано до видання навчально-методичним відділом ун-ту (протокол №11 від 22.11.2021) за поданням методичної комісії за спеціальністю 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії (протокол №5 від 29.10.2021).

Розглянуто мету та завдання навчальної практики. Визначені результати навчання. Описано послідовність проходження практики. Запропоновано тематику індивідуальних завдань та рекомендації з їх виконання. Прописано вимоги до складання медіамоніторингу та звіту до нього. Наведено критерії оцінювання практики. Запропоновано список рекомендованої літератури.

Відповідальний за випуск зав. кафедри міжнародних відносин і аудиту
М. С. Пашкевич, д-р. екон. наук, проф.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Мета, завдання, план (порядок) проходження практики.....	5
2 Індивідуальні завдання здобувачів вищої освіти на практику	6
3 Теми індивідуальних завдань для студентів.....	8
4 Перелік документів, що регламентують направлення здобувачів вищої освіти на практику.....	9
5 Обов'язки здобувачів вищої освіти на практиці.....	9
6 Обов'язки керівників практик від кафедри.....	10
7 Критерії оцінювання практики.....	10
8 Рекомендована література.....	12
Додаток 1	13

ВСТУП

Практика здобувачів вищої освіти є невід'ємною складовою процесу підготовки фахівців різних освітніх рівнів у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка». Вона є важливою та обов'язковою ланкою освітнього процесу і дає змогу забезпечити набуття фахових компетентностей здобувачам вищої освіти та можливість їхнього працевлаштування на українському та міжнародному ринках праці. Для забезпечення практики здобувачів вищої освіти університет встановлює форми і методи співробітництва з організаціями, установами тощо, що здатні створити умови для реалізації програми практики.

Практика передбачає удосконалення професійно-практичної підготовки студентів та забезпечує набуття ними визначених освітньою програмою компетентностей з використанням матеріально-технічної бази практики.

Навчальна практика є невід'ємною складовою підготовки бакалаврів освітньої програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» зі спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. Методичні рекомендації покликані допомогти здобувачам підготуватися, ефективно виконати завдання під час проходження практики.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ, ПЛАН (ПОРЯДОК) ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

1.1 Мета навчальної практики – сформувати у студента професійні компетентності, необхідні для організації пошуку, обробки, аналізу інформації з проблем міжнародних відносин та світової політики завдяки використанню інформаційно-комунікаційних технологій, а також для підготовки прикладних аналітичних розробок з відповідних тем.

1.2 Основними завданнями навчальної практики є:

- навчитися навичкам пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел, зокрема завдяки використанню інформаційних і комунікаційних технологій;

- оволодіти прийомами роботи з джерелами інформації, структурування отриманої інформації за певними параметрами;

- вивчити та критично проаналізувати основні проблеми з обраної тематики;

- аналізувати взаємодії між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, актуальні проблеми міжнародних відносин;

- оволодіти прийомами проблемного міжнародного політичного аналізу;

- набути навичок практичної роботи на робочих місцях аналітиків у сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики;

- набути практичних навичок роботи як автономно, так і у команді;

- ознайомитись з методикою складання медіамоніторингу з обраної теми та розуміння ключових напрямків і проблем, їх документального оформлення.

1.3 Порядок проходження навчальної практики:

Навчальним планом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» передбачено проходження студентами навчальної практики.

Студент починає практику з вивчення вимог та завдань практики, методів роботи з різними джерелами. Ознайомлюється з особливостями інформаційно-аналітичної роботи у сфері міжнародних відносин та зовнішньої політики. На цьому етапі студент повинен сформувати професійне уявлення про предмет та вимоги щодо кінцевого звіту практики, де шукати, як обробляти, структурувати емпіричну інформацію, документально її оформлювати.

На наступному етапі студент-практикант виконує індивідуальне завдання з більш глибокого вивчення обраного об'єкту для дослідження, ґрунтуючись на емпіричних матеріалах, узгоджених з керівником практики.

2.ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ПРАКТИКУ

Виконання студентами індивідуальних завдань є важливим етапом у вирішенні основних завдань навчальної практики.

Індивідуальне завдання розробляється керівником практики індивідуально для кожного студента. Зміст індивідуального завдання повинен враховувати актуальні проблеми сфери міжнародних відносин і одночасно відповідати цілям і завданням навчального процесу. Крім того, індивідуальне завдання повинно відповідати здібностям і теоретичній підготовці студента.

Зміст індивідуальних завдань формується з урахуванням поточного стану міжнародних відносин, зовнішньої політики провідних країн світу, зовнішньої політики та інтересів України на міжнародній арені. Відповідні теми об'єднані в наступні групи:

- зовнішня політика країн Заходу;
- зовнішня політика країн Сходу;
- актуальні міжнародні проблеми та конфлікти;
- зовнішня політика України.

На основі цих напрямів і здійснюється конкретна діяльність студента при проходженні практики.

Виконання індивідуальних завдань передбачає виділення двох етапів:

1. Загальна оцінка обраного напрямку дослідження (медіамоніторинг). Так у рамках цього етапу повинні бути здійснені наступні кроки:

- складання загального уявлення про обрану тему дослідження;
- пошук інформації з різних джерел щодо обраної тематики моніторингу;
- її фіксація у відповідній таблиці з метою подальшої обробки та аналізу;
- заповнення відповідної таблиці з коротким змістом та посиланнями;
- визначення ключових моментів, пріоритетів і питань, які визначають рішення акторів міжнародних відносин.

Медіа моніторинг повинен містити не менше 25-30 інформаційних новин або повідомлень (3-5 сторінок), які розкривають тематику дослідження. Аналітична таблиця для моніторингу має містити графи «спікер» (хто висловлює позицію / думку), «короткий зміст», «тональність» (нейтральна, ворожа, стримана, позитивна) та «посилання», де вказуються інформаційні джерела для перевірки.

Моніторинг має охоплювати новини та події, які сталися не пізніше 3-4 останніх місяців з моменту отримання індивідуального завдання, щоб бути максимально актуальним.

Таблиця 1.

№	спікер	Короткий зміст	тональність	посилання

Наприклад, у випадку аналізу зовнішньої політики США

№	спікер	Короткий зміст	тональність	посилання
1	Міністерство торгівлі США	США запровадили санкції проти 33 китайських приватних компаній і державних установ.	ворожа	https://thebabel.com.ua/news/43987-bilshe-30-kitayskih-kompaniy-potrapili-pid-sankciji-ssha

2. Підготовка звіту на основі попередньої таблиці медіамоніторингу. Звіт має містити як зібрану емпіричну інформацію, дані, так і синтезовані висновки. Обсяг звіту має становити 3-4 сторінки.

Структурно звіт повинен складатись зі вступної частини, основних положень, висновків. Якщо, наприклад, темою дослідження є певна міжнародна проблема чи конфлікт, то у вступі слід коротко викласти історію їх еволюції, вплив на загальний стан міжнародної або регіональної системи, задіяні актори та їх інтереси. Якщо предметом моніторингу є зовнішня політика якоїсь країни або України, то вступ має включати опис ролі та прагнень цієї країни на міжнародній арені, сучасний стан та потенціал.

Основні положення змісту мають розкривати останні важливі події, акції та рішення міжнародних акторів у рамках теми дослідження, ключових спікерів (хто, як і чому висловлює в інформаційному просторі свої позиції). У випадку огляду міжнародних проблем та конфліктів слід обов'язково визначати перелік основних зацікавлених акторів, їх риторику та реальні інтереси. У випадку огляду зовнішньої політики певної країни головним є визначення пріоритетів її зовнішньополітичної уваги, політичні, економічні, безпекові інтереси, які вона просуває у різних регіонах, основні міжнародні проблеми для цієї країни.

Висновки повинні містити коротке узагальнення матеріалу, визначення тенденцій та динаміки подій. Таким чином в межах виконання індивідуальних завдань, здобувачу вищої освіти слід викласти у таблицю зміст ключових інформаційних повідомлень з обраної теми, критично оцінити зібрану інформацію та у процесі аналітичної обробки емпіричного матеріалу підготувати звіт.

3. ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

Зовнішня політика країн Заходу

1. Зовнішня політика США
2. Зовнішня політика Канади
3. Зовнішня політика Великої Британії
4. Зовнішня політика Франції
5. Зовнішня політика Німеччини
6. Зовнішня політика Польщі
7. Зовнішня політика Іспанії

Зовнішня політика країн Сходу

8. Зовнішня політика Японії
9. Зовнішня політика Індії
10. Зовнішня політика РФ
11. Утворення військово-політичного союзу AUKUS у АТР
12. Політика адміністрації Дж. Байдена у АТР та стримування Китаю
13. Зовнішня політика Республіки Корея
14. Зовнішня політика Туреччини

Актуальні міжнародні проблеми та конфлікти

15. Вихід Великої Британії з ЄС
16. Сирійська криза
17. Енергетична криза у світі, викликана епідемією Covid-19
18. Боротьба за Арктику між північними країнами
19. Загострення ситуації навколо Тайваню
20. Внутрішньополітична ситуація та динаміка в Афганістані після приходу до влади руху «Талібан»
21. Внутрішні проблеми ЄС на фоні пандемії та євроскептицизму
22. Діяльність та позиція МВФ в умовах глобальної невизначеності

Зовнішня політика України

23. Українсько-американські відносини
24. Відносини України та ЄС
25. Динаміка військово-політичного конфлікту на Донбасі
26. Українсько-польські відносини
27. Українсько-угорські відносини
28. Діяльність регіонального формату «Асоційоване тріо» (Україна, Грузія, Молдова)
29. Українсько-білоруські відносини
30. Активність України у міжнародних організаціях

4. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО РЕГЛАМЕНТУЮТЬ НАПРАВЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ПРАКТИКУ

1. Оскільки навчальна практика відбувається в університеті, спеціальні документи не потрібні.

5. ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ПРАКТИЦІ

Здобувачі вищої освіти при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики індивідуальне завдання, інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, консультації щодо оформлення усіх необхідних документів;
- у повному обсязі виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно подати звіт про проходження практики та захистити його.

У разі невиконання вимог, які висуваються практиканту, він може бути відсторонений від подальшого проходження практики.

6. ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКІВ ПРАКТИКИ ВІД КАФЕДРИ

6.1 Основні обов'язки керівника практики від кафедри:

- проведення інструктажу про порядок проходження практики та з охорони праці;
- надання здобувачам вищої освіти - практикантам методичних рекомендацій;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти із системою звітності з практики, а саме: подання письмового звіту, оформлення виконаного індивідуального завдання, захист звіту;
- проведення зі здобувачами вищої освіти попереднього обговорення змісту й результатів практики, потреб змін програм тощо;
- розробка тематик індивідуальних завдань;
- контроль за своєчасним початком практики здобувачами вищої освіти, виконанням програми практики та дотриманням термінів її проведення;
- надання методичної допомоги здобувачам вищої освіти під час виконання ними індивідуальних завдань і збору матеріалів;
- проведення консультацій щодо обробки зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику;
- приймання та оцінювання звітів здобувачів вищої освіти про проходження практики;
- подання звітів здобувачів вищої освіти про практику для зберігання на кафедрі.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ

7.1 Звіт здобувачів вищої освіти з практики приймає керівник практики від кафедри після закінчення терміну практики.

7.2 Оцінювання результатів практики студентів проводиться за 100-бальною шкалою з обов'язковим переведенням бальних оцінок до інституційної шкали. Оцінка за практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості і залікової книжки здобувача вищої освіти за підписом керівника практики від кафедри.

7.3 Підсумкова оцінка за практику обчислюється як середній бал за результатами виконання індивідуального завдання.

7.4 Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно протягом наступного навчального року за індивідуальним графіком. Студент, який вдруге отримав негативну оцінку з практики, відраховується з університету.

Система оцінювання знань студентів та звіту з навчальної практики наведена у табл.2:

Оцінка за зміст звіту	Оцінка за захист звіту	Сума
50	50	100
Оцінка за зміст звіту		
Відповідність змісту звіту меті та задачам практики, повнота та глибина розкриття питань, самостійність проходження практики, підготовки звіту		20
Додержання вимог щодо оформлення звіту (формат сторінки – книжкова, А4; поля 2,2,2,2 з усіх боків; шрифт Times New Roman, 14; інтервал між рядками 1,5; абзацний відступ 1,25). Приклад оформлення у додатку.		5
Ґрунтовність медіа моніторингу, що характеризують виконану роботу		10
Заохочувальні (додаткові) бали за відповідальне ставлення до своїх обов'язків під час проходження практики, своєчасну підготовку та представлення звіту з практики		5
Заохочувальні (додаткові) бали за використання при складанні медіа моніторингу англійських джерел. Рекомендується, щоб вони склали не менше 20% всіх використаних джерел.		10
Всього		50
Оцінка за захист Звіту		
Ступінь володіння матеріалом роботи в процесі її обговорення, чіткість відповідей на задані питання		30
Повнота розкриття змісту практики та звіту у доповіді та її якість		15
Заохочувальні (додаткові) бали за презентацію звіту практики у вигляді стислого (на 1 сторінку) резюме англійською мовою		5
Всього		50

Переведення балів підсумкової оцінки у традиційну національну оцінку здійснюється за шкалою:

«Відмінно» (від 90 до 100 балів) – зміст і оформлення звіту та щоденника практики відповідають стандартам. Характеристика студента є позитивною. Студент дав повні та точні відповіді на всі запитання керівника практики щодо програми практики і виконаної індивідуальної роботи.

«Добре» (від 74 до 89 балів) – наявні несуттєві зауваження щодо змісту та оформлення звіту й щоденника практики. Характеристика студента є позитивною. У відповідях на запитання керівника практики щодо програми практики студент допустив окремі неточності, хоч загалом має тверді знання.

«Задовільно» (від 60 до 73 балів) – недбале оформлення звіту і щоденника практики. Переважну більшість питань програми практики у звіті висвітлено, однак мають місце окремі розрахункові й логічні помилки. Характеристика студента в цілому є позитивною. Відповідаючи на запитання керівника практики, студент почувався невпевнено, збивався, припускався помилок, виявив поверхові знання.

«Незадовільно» (до 59 балів включно) – таку оцінку виставляють студентіві, якщо у звіті висвітлено не всі питання або роботу підготовлено не самостійно. Характеристика студента у частині ставлення до практики і трудової дисципліни є негативною. На запитання керівника практики студент не міг дати задовільних відповідей.

8.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Муковський І. Т., Міщенко А. Г., Шевченко М. М. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах: Навч. пос. К.: Кондор, 2015. 224 с.
2. Митко А. М. Політична аналітика: навч. посібник. Луцьк: Вежа-друк, 2015. 224 с.
3. Стратегічне управління та політичне прогнозування в публічній сфері : навч. посіб. / авт. кол.: С. О. Телешун, І. В. Рейтерович, С. В. Ситник, О. Г. Пухкал та ін.; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. – Київ : НАДУ, 2018. – 192 с.
4. Хрусталеv М.А. Анализ международных ситуаций и политическая экспертиза. М.: Аспект Пресс, 2017. 347 с.
5. Основи стратегічного прогнозування політичних ситуацій та процесів: навчальний посібник [Воловик В.І., Лепський М.А., Гугнін Е.А., Кудінов І.О. та ін.]; за заг. ред. М.А. Лепського; 2-ге видання. – Запоріжжя: ЗНУ, 2015. – 464 с.

Додаток 1.

Приклад оформлення звіту з навчальної практики

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Фінансово-економічний факультет
кафедра міжнародних відносин і аудиту

Прізвище студента

група

ЗВІТ З НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

ТЕМА:

Дніпро

НТУ «ДП» 2021

ЗМІСТ

1. Медіамоніторинг
2. Звіт
 - 2.1 Вступ
 - 2.2 Основна частина
 - 2.3 Висновки

1. Медіамоніторинг

Тема

Таблиця 1.

№	спікер	Короткий зміст	тональність	посилання

2. Звіт

2.1 Вступ

2.2 Основна частина

2.3 Висновки

Пашков Віктор Олександрович

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

Методичні рекомендації до проходження практики
для студентів освітньої програми бакалавра
«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
спеціальності 291 Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії

Видано у редакції автора

Підписано до видання 16.12.2021.

Електронний ресурс. Авт. арк. 0,4.

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19